

İhsan Ketin Doğa Tarihi Müzesi ve Kısa Tarihçesi

Cengiz ZABCI

İstanbul Teknik Üniversitesi, Maden Fakültesi,
Jeoloji Mühendisliği Bölümü 34469 Maslak
İstanbul, Türkiye
zabci@itu.edu.tr

İTÜ Maden Fakültesi'nin üst kat koridoru, ömrünü "kayalardaki gizli gerçeğe" (1) adanmış olan Prof. Dr. İhsan Ketin'in isminin verildiği bir "Doğa Tarihi Müzesi"ne ev sahipliği yapar. Prof. Dr. İhsan Ketin jeoloji mesleğine o kadar sadık ve o denli hayrandır ki Prof. Dr. Hamit Nafiz Pamir'in bu işi icra edenler için söylediği "Açık havada, çıplak tabiatın sinesinde çalışma hakkı her meslekte yoktur. Jeologlar daima genç kalan insanlardır. Birlikte geçirilmiş bir dağbaşı, bir cadıraltı hayatının bize verdiği bir arkadaşlık sevgisi vardır ki, bizleri diğer mesleklerde olduğundan daha fazla birbirimize bağlar" tümceleri adeta İhsan Ketin'deki bu meslek aşkını tanımlamıştır. Anısına saygıyla...

İhsan Ketin Doğa Tarihi Müzesi, ağırlıklı olarak sergilenen farklı fosil ve mineral örnekleri ile başta ilköğretim ve lise öğrencileri olmak üzere her yıl binlerce ziyaretçiyi ağırlar. Günümüzde İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesi içerisinde Genel Jeoloji çalışma grubunun yer aldığı koridor ve fakülte binası girişinde kısıtlı bir alanda sergileme alanı bulunan müze (Şekil 1) ilk kez paleontoloji profesörü Dr. Mehmet Sakıncı tarafından 1994 yılında Prof. Dr. A. M. Celâl Şengör ile birlikte Münih ziyaretlerinden getirdikleri belgeler ve fosil örnekleri kullanılarak kurulmuştur. Zaman içerisinde başta Prof. Dr. Sakıncı'nın şahsi emek ve

maddi katkıları ve Prof. Dr. Şengör'ün her yurtdışı seyahati sonrası getirdiği örnekler ve heykellerle gelişen müze, Prof. Dr. Cazibe Sayar, Ord. Prof. Dr. Malik Sayar ve Ord. Prof. Dr. Hamit Nafiz Pamir'in 1930-1975 yılları arasında oluşturdukları İstanbul Paleozooyiği ve Küçükçekmece Geç Miyosen memeli faunasına ait koleksiyonların sergiye dönüştürülmesi ile büyümüştür. Sergi aracı olarak ağırlıklı ışıklandırılmış eski ahşap dolapların kullanılması İhsan Ketin Doğa Tarihi Müzesi'ne özel bir atmosfer kazandırırken, ana müze salonu özel bilimsel toplantıların düzenlendiği 'klasik' bir mekân özelliğine sahiptir (Şekil 2).

İhsan Ketin Doğa Tarihi Müzesi'nde bulunan koleksiyonlar;

- Türkiye Jeolojisi'nin önemli isimlerinden olan Prof. Dr. İhsan Ketin'in meslek hayatında kullandığı şahsi eşyaların ve almış olduğu ödüllerin sergilendiği İhsan Ketin Köşesi'ni,
- Prof. Dr. Cazibe Sayar'ın meslek yaşantısı boyunca İstanbul'un farklı yerlerinden toplanmış Paleozoyik istife ait fosil örneklerini,
- Ord.Prof. Dr. Malik Sayar ve Ord. Prof. Dr. Hamit Nafiz Pamir tarafından bulunan ve bir araya getirilen İstanbul Miyosen Mermeli Faunası'na ait fosil örneklerini,
- Zonguldak Karbonifer florasından örnekleri,
- İTÜ Genel Jeoloji invertebrate (omurgasızlar) fosil örneklerini,
- Jura yaşlı Solnhofen faunasına ait fosil örneklerini,
- Ege Bölgesine ait Neojen florası ve balık fosil örneklerini,
- Bozburun (Marmaris) denizel omurgasız örneklerini,
- Trakya ve Kızılcahamam bölgelerinden toplanmış silisleşmiş ağaç örneklerini,
- Kızıldeniz'e ait Bivalvia ve Gastropod örneklerini,
- Jura ve Kretase dönemlerinde yaşamış beş farklı tür dinazorun replikalarını (Şekil 3),

içerir.

Bu koleksiyonlara ek olarak, büyük doğa bilimci Charles Darwin'in 2009 yılına denk düşen 200. Doğum yılı münasebeti ile Darwin'in Beagle serüveninin anlatıldığı Darwin 200 Sergisi zengin bir görsel içeriği kullanılarak hazırlanmış ve halen sergilenmeye devam etmektedir. Belirli bir bütçesi ve çalışan kadrosunun olmadığı müze, İTÜ'nün, başta Prof.Dr. Mehmet Sakınc olmak üzere, gönüllü yerbilimcilerinin şahsi katkıları ile gelişmekte ve her yıl binlerce misafire ev sahipliği yapmaya devam etmektedir.

Şekil 1: İhsan Ketin Doğa Tarihi Müzesi girişinin genel görünümü

Değinilen Belgeler

(1) <https://web.archive.org/web/20120628143624/http://www.biltek.tubitak.gov.tr/bilgipaket/biliminsanlari/turkbilimada-mi/S-338-6.pdf> (son erişim tarihi: 12.05.2020)

Şekil 2: Doğa Tarihi Müzesi'nin özel bir atmosfere sahip toplantı salonu

Şekil 3: Jura ve Kretase dönemlerinde yaşamış farklı türdeki dinazorların replikaları